

ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
The Effects of Active Learning to Promote Reading Literacy
among Mutthayomsuksa 2 Students

สุพรรณณี ขาวงาม* และธนิตา ดวงวิไล
Supanee Khawngam* and Dhanita Doungwilai

สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 44000
Curriculum and Instruction, Faculty of Education Mahasarakham University, Mahasarakham 44000, Thailand

*Corresponding author, e-mail: supanee@msu.ac.th

(Received: Feb 21, 2020; Revised: May 15, 2020; Accepted: May 20, 2020)

บทคัดย่อ

ปัญหาด้านการรู้เรื่องการอ่านเป็นปัญหาสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของไทย การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นแนวทางในการพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านของผู้เรียน จึงทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 34 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน จำนวน 6 แผน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดการรู้เรื่องการอ่าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบการรู้เรื่องการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบการรู้เรื่องการอ่าน สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การรู้เรื่องการอ่าน การส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน

Abstract

Reading illiteracy is considered the vital problem affected the educational development among Thai students. Active learning is one alternative approaches to promote reading literacy. Hence, this study aimed to investigate the effects of active learning to promote reading literacy of Mutthayomsuksa 2 students. The sample was divided into 2 groups; one was the experimental group which comprised of 34 students and one was 33 students of the control group. The implementation used in the study was 6 lesson plans of active learning to promote students' reading literacy. The instrument used to collect the data was the reading literacy test. The data were analyzed by using mean, standard deviation. t-test was used to test the hypothesis of the study. The results of the present study revealed that the participants who learnt through active learning to promote reading literacy gained higher scores of the reading literacy posttest than the pretest significantly at the 0.05 level of statistics. Moreover, the participants who learnt by using active learning to promote reading literacy had higher scores of the reading literacy test than the scores of the participants in the control group who learnt through the traditional teaching significantly at the 0.05 level of statistics.

Keywords: Active learning, Reading literacy, Promote the reading literacy

บทนำ

สังคมโลกยุคศตวรรษที่ 21 ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ (Learning skill) สำหรับออกไปดำรงชีวิต โดยมีเป้าหมายคือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ ได้แก่ การอ่านออก การเขียนได้ และการคิดเลขเป็น ซึ่ง Panich (2012, p. 16-21) ได้ระบุถึง ทักษะสำคัญเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิตและการใช้เทคโนโลยี (Ministry of Education, 2017, p. 4) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการคิดให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดอย่างเป็นระบบ (Ministry of Education, 2017, p. 4) ซึ่งกระบวนการคิดต่าง ๆ เหล่านี้เป็นกระบวนการคิดที่จำเป็นต่อการอ่านที่จะสามารถพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านได้

การอ่านช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะการอ่านช่วยให้ได้รับความรู้และความเข้าใจ เป็นกระบวนการเริ่มต้นของการเรียนรู้ ทำให้เกิดการขยายความรู้และทักษะที่แต่ละบุคคลพัฒนาขึ้น ซึ่งการประเมินการอ่านในปัจจุบันเปลี่ยนจากการอ่านเพื่อจำสาระได้ เป็นการอ่านเพื่อความรู้และทักษะในด้านความเข้าใจและใช้สาระเหล่านั้น เรียกว่า การรู้เรื่อง การอ่าน นั่นเอง โดยโครงการประเมินนักเรียนนานาชาติ (Programme for International Student Assessment : PISA) ริเริ่มโดยองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ได้ศึกษาพบว่า การรู้ที่เป็นตัวชี้วัดอนาคตที่สำคัญประกอบด้วย การรู้เรื่องการอ่าน (Reading literacy) การรู้คณิตศาสตร์ (Mathematical literacy) และการรู้วิทยาศาสตร์ (Scientific literacy) จึงได้มีการประเมินการรู้ทั้ง 3 ด้านทุกสามปี กำหนดเป็นรอบ (Cycle) การประเมินผลแต่ละครั้งจะให้น้ำหนักสำคัญกับการประเมินแต่ละด้านต่างกัน (The Institute for the promotion of teaching science and technology (IPST), 2011, p. 4) จากการประเมินดังกล่าว พบว่า การรู้เรื่องการอ่านเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการประเมิน เนื่องจากการรู้เรื่องการอ่านเป็นความรู้และทักษะพื้นฐานสำคัญในการศึกษาทุกสาขา และยังเอื้อประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมกับสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ตลอดชีวิต นำไปสู่การบูรณาการทางสังคม บุคคลและการพัฒนาคนในที่สุด

ปัญหาจากการประเมินการรู้ที่เป็นตัวชี้วัดอนาคตทั้ง 3 ด้านของนักเรียนไทย ตั้งแต่รอบแรก (PISA 2000, PISA 2003 และ PISA 2006) เริ่มต้นใน PISA 2000 ให้น้ำหนักสำคัญกับการรู้เรื่องการอ่าน พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยในด้านการรู้เรื่องการอ่าน 431 คะแนน (ค่าเฉลี่ย OECD 500 คะแนน) รอบที่สอง (PISA 2009, PISA 2012 และ PISA 2015) ใน PISA 2009 ให้น้ำหนักสำคัญกับการรู้เรื่องการอ่าน พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยในด้านการรู้เรื่องการอ่าน 421 คะแนน (ค่าเฉลี่ย OECD 493 คะแนน) และการประเมินรอบที่สามใน PISA 2018 ให้น้ำหนักสำคัญกับการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) มีนักเรียนเข้าร่วมการประเมินประมาณ 600,000 คน ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของนักเรียนอายุ 15 ปี จำนวนประมาณ 32 ล้านคนทั่วโลก จาก 79 ประเทศ/ เขตเศรษฐกิจ สำหรับประเทศไทยมีนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8,633 คน จาก 290 โรงเรียนในทุกสังกัดการศึกษา เข้าร่วมการประเมิน พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยในด้านการรู้เรื่องการอ่าน 393 คะแนน (ค่าเฉลี่ย OECD 487 คะแนน) เมื่อเปรียบเทียบด้านการรู้เรื่องการอ่านกับ PISA 2009 พบว่า มีคะแนนลดลง 28 คะแนน เปรียบเทียบกับ PISA 2000 พบว่า มีคะแนนลดลง 38 คะแนน (The Institute for the promotion of teaching science and technology (IPST), 2019, p. 1-3) จะเห็นได้ว่าการประเมินการรู้ ใน 3 วงรอบ ด้านการรู้เรื่องการอ่านของเด็กไทยมีคะแนนลดลงอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าเด็กไทยมีปัญหาด้านการรู้เรื่องการอ่านเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

นอกจากการประเมินการรู้ของโครงการประเมินนักเรียนนานาชาติหรือ PISA แล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 33 ร่วมกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สถาบันภาษาไทย) สพฐ. ได้กำหนดให้มีการวัดประเมินความสามารถในการรู้เรื่องการอ่านตามแนวทางการประเมินผลนักเรียนนานาชาติหรือ PISA ของนักเรียนชั้น ม.1 – 3 โดยเริ่มดำเนินการประเมินปีการศึกษาละ 4 รอบ เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 เป็นต้นมา โดยแบ่งการประเมินเป็น 4 ระดับ คือ ระดับดีมาก (4) ระดับดี (3) ระดับพอใช้ (2) และระดับปรับปรุง (1) จากการประเมินนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ ในปีการศึกษา 2561 ครั้งที่ 1 พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินการรู้เรื่องการอ่านอยู่ในระดับ 4 ร้อยละ 13.92 อยู่ในระดับ 3 ร้อยละ 60.05 อยู่ในระดับ 2 ร้อยละ 21.91 และอยู่ในระดับ 1 ร้อยละ 4.12 ครั้งที่ 2 พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินการรู้เรื่องการอ่านอยู่ในระดับ 4 ร้อยละ 15.21 อยู่ในระดับ 3 ร้อยละ 52.84 อยู่ในระดับ 2 ร้อยละ 27.57 และอยู่ใน

ระดับ 1 ร้อยละ 4.38 ครั้งที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินการรู้เรื่องการอ่านอยู่ในระดับ 4 ร้อยละ 27.97 อยู่ในระดับ 3 ร้อยละ 46.97 อยู่ในระดับ 2 ร้อยละ 20.58 และอยู่ในระดับ 1 ร้อยละ 4.48 และครั้งที่ 4 พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินการรู้เรื่องการอ่านอยู่ในระดับ 4 ร้อยละ 35.88 อยู่ในระดับ 3 ร้อยละ 42.22 อยู่ในระดับ 2 ร้อยละ 11.08 และอยู่ในระดับ 1 ร้อยละ 10.82 ซึ่งจากการประเมินทั้ง 4 รอบ จะเห็นว่านักเรียนมีคะแนนการประเมินระดับพอใช้และระดับปรับปรุง ร้อยละ 21.90 – 31.95 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ มีปัญหาด้านการรู้เรื่องการอ่าน ซึ่งถือเป็นปัญหาที่สำคัญมากที่ควรได้รับการแก้ปัญหา และในปีการศึกษา 2562 เปลี่ยนรูปแบบเป็นการประเมินเพียง 1 รอบ และเน้นการประเมินการรู้เรื่องการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินการรู้เรื่องการอ่านอยู่ในระดับ 4 ร้อยละ 6.56 อยู่ในระดับ 3 ร้อยละ 24.48 อยู่ในระดับ 2 ร้อยละ 60.30 และอยู่ในระดับ 1 ร้อยละ 8.66 (Obec information reporting system chomphraprachasan school educational service area 33, 2019, p 1-3) เมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินครั้งที่ 4 ในปีการศึกษา 2561 พบว่า นักเรียนที่มีผลการประเมินการรู้เรื่องการอ่านอยู่ในระดับ 4 และระดับ 3 คือ ระดับดีและดีมาก มีค่าเฉลี่ยลดลง แต่นักเรียนที่มีผลการประเมินการรู้เรื่องการอ่านอยู่ในระดับ 2 คือ ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น นอกจากนี้โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ได้จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานกลาง ประจำปีการศึกษา 2562 เพื่อนำมาใช้ตัดสินผลการเรียน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานกลางเฉลี่ยเท่ากับ 37.38 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน เมื่อพิจารณาสาระที่ 1 ตัวชี้วัดการอ่าน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.28 คะแนนจากคะแนนเต็ม 23 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยที่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม จากผลการประเมินดังกล่าวสะท้อนให้เห็นปัญหาสำคัญด้านการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นอย่างมาก เป็นปัญหาที่ครูผู้สอนทุกคน ทุกระดับชั้นต้องเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การพัฒนาการศึกษาของไทยเป็นปัญหาใหญ่ที่นักการศึกษาไทยพยายามพัฒนาให้มีคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการยกระดับคุณภาพการศึกษาจากนโยบายของภาครัฐหรือภาคเอกชน การดำเนินการปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอน การปฏิรูปครู การปฏิรูปสถานศึกษาและการปฏิรูประบบการบริหารจัดการ แต่จากผลการปฏิรูปที่ผ่านมา ปรากฏว่ามีความสำเร็จในลักษณะเชิงปริมาณเป็นส่วนใหญ่ แต่สิ่งที่การปฏิรูปยังไม่สำเร็จ คือ เรื่องคุณภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะปัญหาการอ่าน และจากรายงานการจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ครูไทยส่วนใหญ่ยังจัดการเรียนรู้ในลักษณะเน้นเนื้อหาความจำ (Passive learning) มากกว่าการเรียนรู้ที่ผู้เรียนลงมือกระทำด้วยตนเอง (Active learning) ด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้การศึกษไทย ไม่ประสบความสำเร็จด้านคุณภาพของผู้เรียนตามที่หลักสูตรต้องการ ดังนั้น แนวทางปฏิรูปที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ควรจะต้องเป็นแบบเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ (Phrutthikun, 2012, p. 3-5) ซึ่งการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างกระตือรือร้น ทั้งในเชิงทักษะต่าง ๆ และการปฏิบัติเพื่อพัฒนาเขาว่ปัญหา เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ คิด/วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น มีความหลากหลายเหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน ผู้เรียนได้สำรวจ เสาะแสวงหาความรู้ แสดงความคิดเห็น มีโอกาสฝึกทักษะในการประเมิน ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นทักษะที่จำเป็นที่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนรู้เรื่องการอ่านมากขึ้น หากเราจัดการเรียนรู้เชิงรุกก็จะสามารถพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

จากปัญหาและเหตุผลข้างต้น จึงได้นำการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านของผู้เรียนและส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการบูรณาการและตีความ และด้านการสะท้อนและประเมิน ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่าน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับ นักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การขออนุญาตใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านกับกลุ่มตัวอย่าง
- 2) การทดลองใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- 3) การศึกษาผลการใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 319 คน จาก 10 ห้อง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นกลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/10 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 34 คน จาก 1 ห้อง ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) จัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และกลุ่มควบคุม ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 33 คน จาก 1 ห้อง จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบปกติ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, $SD = 0.27$) จำนวน 6 แผน 16 ชั่วโมง โดยออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักการแนวคิดทฤษฎี วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง และระบบสนับสนุนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน ซึ่งแต่ละแผนประกอบด้วย 1) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 2) สารสำคัญ 3) สารการเรียนรู้ 4) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) ชิ้นงาน / ภาระงาน 7) การวัดและประเมินผล 8) กิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นผู้เรียน (Stimulate) มีกิจกรรมย่อยคือ กิจกรรมกระตุ้นความสนใจและกิจกรรมตั้งจุดมุ่งหมายการอ่าน ขั้นที่ 2 ขั้นกระบวนการอ่าน (Process reading) มีกิจกรรมย่อยคือ กิจกรรมวิเคราะห์บทอ่านและกิจกรรมการสร้างความคิดรวบยอด ขั้นที่ 3 ขั้นอภิปรายและสะท้อนผล (Discussion and reflecting) มีกิจกรรมย่อยคือ อภิปรายผลการอ่านและการนำเสนอผลการอ่าน และขั้นที่ 4 ขั้นการประเมินผล (Evaluation) มีกิจกรรมย่อยคือ กิจกรรมประเมินผลงานการอ่านและกิจกรรมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และ 9) สื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยมีการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในห้องเรียน/สถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการนำไปใช้ในชีวิตจริง การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ ในการนำเสนอใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาข้อมูลและการสร้างบล็อกหรือเฟซบุ๊ก เพื่อเน้นส่งเสริมการอ่านอย่างรอบด้าน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดการรู้เรื่องการอ่าน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการบูรณาการและตีความ และด้านการสะท้อนและประเมิน ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ข้อสอบปรนัย จำนวน 32 ข้อ มีค่าความยาก (P) ตั้งแต่ 0.29 – 0.82 มีค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.40-0.97 ข้อสอบอัตนัย จำนวน 8 ข้อ มีค่า ความยาก (P) ตั้งแต่ 0.50 - 0.60 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.40-0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1. ดำเนินการ ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/10 เป็นกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7 เป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ ทำแบบทดสอบวัดการรู้เรื่องการอ่านก่อนเรียน (Pretest)

3.2. ดำเนินการสอน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาที่ใช้สอนเท่ากัน แต่กลุ่มทดลอง ใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนแบบปกติ

ดำเนินการทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และแผนปกติเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ จำนวน 16 ชั่วโมง ในรายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ตามรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental design) ใช้แผนการวิจัยแบบสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pretest – Posttest with control groups design) (Best, 1977, p 107)

3.3. หลังจากดำเนินการสอนเสร็จได้จัดให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบ วัดการรู้เรื่องการอ่าน หลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบเหมือนชุดเดิม

3.4. ตรวจสอบผลการทำแบบทดสอบแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1. วิเคราะห์เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่าน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน

ตอนที่ 2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับ นักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบวัดการรู้เรื่องการอ่าน ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การทดสอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยของผลต่าง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าเฉลี่ยผลต่าง	t	df	Sig 1 tailed
ก่อนเรียน	35.59	0.92	33.76	3.60	54.66*	33	0.00
หลังเรียน	69.35	3.70					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า การทดสอบคะแนนการรู้เรื่องการอ่านของผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 35.59 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 69.35 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบทั้งสองครั้ง พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาทางด้าน ผลปรากฏ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบวัดการรู้เรื่องการอ่าน ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการบูรณาการและตีความและด้านการสะท้อนและประเมิน ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การวัดการรู้เรื่องการอ่าน (ด้าน)	การทดสอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยผลต่าง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าเฉลี่ยผลต่าง	t	df	Sig 1 tailed
การเข้าถึงและค้นคืนสาระ	ก่อนเรียน	6.68	1.29	3.35	1.51	12.90*	33	0.00
	หลังเรียน	10.03	0.87					
การบูรณาการและตีความ	ก่อนเรียน	23.47	1.54	25.55	2.17	68.46*	33	0.00
	หลังเรียน	49.03	1.71					
การสะท้อนและประเมิน	ก่อนเรียน	5.41	0.92	4.88	2.39	11.88*	33	0.00
	หลังเรียน	10.29	20.05					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า การทดสอบคะแนนการรู้เรื่องการอ่าน ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระของผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 6.68 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 10.03 คะแนน ด้านการบูรณาการและตีความของผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 23.47 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 49.03 คะแนน และด้านการสะท้อนและประเมินของผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 5.41 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 10.29 คะแนน

สรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบการรู้เรื่องการอ่าน หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการบูรณาการและตีความและด้านการสะท้อนและประเมิน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับ นักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ ผลปรากฏ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ผลต่างของค่าเฉลี่ย	t	df	Sig 1 tailed
กลุ่มทดลอง	34	69.35	3.70	21.43	9.10*	65	0.00
กลุ่มควบคุม	33	49.03	12.47				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มของผู้เรียน กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 69.35 คะแนน กลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 49.03 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่างกันเท่ากับ 21.43 คะแนน ดังนั้นจากการทดสอบสถิติ t พบว่า ค่าเฉลี่ยของผู้เรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาทางด้าน ผลปรากฏ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ,ด้านการบูรณาการและตีความและด้านการสะท้อนและประเมินของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ

การวัดการรู้เรื่อง การอ่าน (ด้าน)	กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ผลต่างของค่าเฉลี่ย	t	df	Sig 1 tailed
การเข้าถึงและค้นคืน สาระ	ทดลอง	34	10.03	0.87	5.65	5.32*	65	0.00
	ควบคุม	33	8.63	1.25				
การบูรณาการแลตีความ	ทดลอง	34	49.03	1.71	24.80	10.36*	65	0.00
	ควบคุม	33	32.06	9.39				
การสะท้อนและประเมิน	ทดลอง	34	10.29	20.05	5.71	3.42*	65	0.00
	ควบคุม	33	8.33	2.60				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ พบว่า กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 10.03 คะแนน กลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ

8.63 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่างกันเท่ากับ 5.65 คะแนน ด้านการบูรณาการและตีความ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 49.03 คะแนน กลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 32.06 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่างกันเท่ากับ 24.80 คะแนน และด้านการสะท้อนและประเมิน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติพบว่า กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 10.29 คะแนนกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8.33 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่างกันเท่ากับ 5.71 คะแนน ดังนั้นจากการทดสอบสถิติ t พบว่า ค่าเฉลี่ยของผู้เรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบการรู้เรื่องการอ่าน สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการบูรณาการและตีความและด้านการสะท้อนและประเมิน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า

1. นักเรียนที่เรียนได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบการรู้เรื่องการอ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านได้ การที่นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรู้เรื่องการอ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยการลงมือทำ ผู้เรียนเกิดทักษะการเชื่อมโยงความรู้ นักเรียนเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนกับเพื่อน/กระบวนการกลุ่ม (Group processing) นักเรียนได้พัฒนาการคิดขั้นสูงในการวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินผลและผู้เรียนและผู้สอนรับข้อมูลป้อนกลับจากการประเมินอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้นักเรียนรู้เรื่องการอ่านทั้ง 3 ด้าน ตามกรอบการประเมินผลโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) ของ The Institute for the promotion of teaching science and technology (IPST) (2011, p. 44) ดังนี้

1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ ซึ่งเป็นความสามารถที่นักเรียนอ่านเรื่องแล้วเข้าใจในเรื่องที่อ่าน บอกได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และอย่างไร ซึ่งนักเรียนสามารถหาคำตอบได้ในเนื้อเรื่อง ที่อ่าน รู้ขอบเขตของข้อมูลที่ต้องการว่าอยู่ในตำแหน่งใดของเรื่องที่อ่าน จำแนกความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูลที่มีอยู่ในเรื่องได้

2) การบูรณาการและตีความ ซึ่งเป็นความสามารถที่นักเรียนอ่านเรื่องแล้วเข้าใจเรื่องในภาพรวม เข้าใจความหมายที่ซ่อนอยู่ในสาระนั้น ระบุใจความสำคัญหรือจุดประสงค์ของเรื่องที่อ่าน แล้วสรุปเป็นข้อความสั้น ๆ ได้ สามารถระบุใจความสำคัญของเรื่อง เชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านและสามารถตีความเนื้อเรื่องนำไปสู่ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3) การสะท้อนและประเมิน ซึ่งเป็นความสามารถที่นักเรียนอ่านเรื่องแล้วรู้เนื้อหาสาระในเรื่อง นักเรียนสามารถวิเคราะห์เนื้อเรื่องทั้งในด้านของ รูปแบบและวิธีการเขียนเรื่องที่อ่านได้ สามารถประเมิน แสดงความคิดเห็น และให้ข้อโต้แย้งเรื่องที่อ่านจากมุมมองของตนเองจากบทอ่านได้ นำคุณค่าที่ได้จากการอ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริง และที่สำคัญคือ ผู้เรียนเกิดพัฒนาการด้านคิดขั้นสูง ได้แก่ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยังไม่พบว่ามีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบใดที่มุ่งส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของผู้เรียนโดยตรง

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านโดยตรง สอดคล้องกับ Pantawean (2016, p. 17-23) ได้พัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กับการเรียนรู้เชิงรุกในวิชาชีพพยาบาล พบว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการเรียนรู้ให้ได้ทั้ง สาระวิชาและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตโดยเน้นการ จัดการเรียนรู้แบบ Active learning นอกจากการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแล้ว การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (ICT) มาช่วยอำนวยความสะดวกทั้งด้านส่วนเนื้อหาหลักและทักษะชีวิตเป็นสิ่งจำเป็นที่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ รวมทั้งวิชาชีพพยาบาล ต้องมีการพัฒนาเพื่อก้าวทันทันกับการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้เพื่อนำไปปฏิบัติและแก้ปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคตสิ่งสำคัญคือครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองในการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางมาใช้ในการทำความเข้าใจกับผู้เรียนยุคนี้ว่าเขามีความต้องการอย่างไร

การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอนนอกจากนั้นครูยังต้อง พัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยี และสื่อการสอนประกอบเพื่อสร้างความเข้าใจให้มากขึ้น เมื่อผู้เรียนได้รับการกระตุ้นให้เป็น ผู้ลงมือปฏิบัติและเป็นศูนย์กลาง ใน การเรียน รวมทั้งการสร้างให้มีทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 แล้วผู้เรียนหรือบัณฑิตพยาบาลจะมีความเก่งงาน รอบรู้และมีสมรรถนะหลักทางด้านวิชาชีพ เก่งคน สามารถเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลและทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดีและเก่ง คิดสามารถแก้ปัญหาได้ ถูกต้อง มีหลักการและเหตุผลรวมทั้งมีทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบการรู้เรื่องการอ่าน หลังเรียนสูงขึ้นและ สูงกว่ากลุ่มควบคุม (กลุ่มที่เรียนรูปแบบปกติ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการ จัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านสำหรับนักเรียน การที่นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีคะแนน หลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยลงมือกระทำมากกว่านั่งฟังเพียงอย่างเดียว นักเรียนมีส่วนร่วมใน ชั้นเรียน มีส่วนร่วมในการอ่าน ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และ สามารถนำท่อนไปประยุกต์ใช้ได้ ส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ Bonwell (1995, p. 63) ที่ว่าผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้สนทนา ได้แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ (Davis & Summers, 2014, p. 2) ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าจากสิ่งที่อ่าน เกิดพัฒนาการด้านการคิดขั้นสูง ได้แก่ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chairerk (2015, p. 77-95) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยร่วมสมัยและการรู้สารสนเทศของ นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยการใช้เทคนิค การสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า จากการใช้เทคนิคการสอนแบบการเรียนรู้ เชิงรุกในรายวิชา THA-100 ภาษาไทย ร่วม สมัยและการรู้สารสนเทศ ผู้เรียนค้นพบหลักสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุกช่วยส่งเสริมและกระตุ้นให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากขึ้น การใช้กิจกรรมที่หลากหลายช่วยเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และ บทบาทของผู้สอนซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ย่อมส่งผลต่อการ เรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful learning) ทั้งยังมีการประยุกต์ใช้ Social Media หรือ New Media มาเป็นสื่อ การสอน เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษาและช่วยสอนเสริมในบางเนื้อหาวิชาที่มีผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหาให้เข้าใจได้ มากขึ้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rochanasmita (2012, p. 72) วิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนเชิงรุก เพื่อ พัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ด้วยรูปแบบการ วิจัยกึ่งทดลอง วัดผลก่อนระหว่างและหลังเรียนพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาของ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครในมุมมองของนักศึกษากลุ่มที่ศึกษาทุกหมวดวิชาผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย/ปฏิบัติเป็น ส่วนใหญ่ ในบางหมวดวิชาผู้สอนสืบค้นความรู้เดิมของผู้เรียนก่อนเรียน และหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในทุกหมวดวิชา ผู้สอนได้ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่วนใหญ่เน้นทักษะการฟังและทักษะการพูด มากกว่าทักษะด้านอื่น ๆ และทุกหมวดวิชามีการให้ผู้เรียนไตร่ตรองหรือให้ผู้เรียนสรุปความรู้ หลังเรียนด้วยวิธีการเรียนเชิงรุก พบการพัฒนาพฤติกรร มการเรียนรู้ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในรูปแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น และนักศึกษามีการเปลี่ยนแปลง แนวคิดจากแนวคิดดั้งเดิม/ส่งผ่านความรู้ ไปสู่แนวคิดก้าวหน้า/สร้างความรู้ และผลจากการสำรวจความพึงพอใจ พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนเชิงรุกในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากถึงมากที่สุด

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบการรู้เรื่องการอ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้าน การบูรณาการและตีความและด้านการสะท้อนและประเมิน
2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน มีคะแนนเฉลี่ยการ ทดสอบการรู้เรื่องการอ่าน สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการบูรณาการและตีความและด้านการสะท้อนและประเมิน ฉะนั้น การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถส่งเสริมการรู้เรื่อง การอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้

ดังนั้น ครูผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครอบคลุมลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้น และเนื้อหาสาระของวิชาอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ในการจัดการเรียนรู้นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้ครบถ้วนตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ครูผู้สอนควรศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจก่อนนำไปใช้ และมีการเตรียมสื่อ และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ให้เพียงพอ และทำความเข้าใจกับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละชั้น มีการเตรียมคำถามที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลายครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนมีการวัดและประเมินที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนานิสิตระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาเอก) งบประมาณเงินรายได้ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เอกสารอ้างอิง

- Best, J. W. (1977). *Research in Education*. (3rd ed.). New Jersey: Prentice hall.
- Bonwell, D. & Eison, J. A. (1991). "Active learning: Creating excitement in the classroom." Washington, D. C.: The George Washington University.
- Chairerk, W. (2015). Contemporary Thai language and information literacy learning achievement of students taught with techniques of active learning. *Journal of Learning Innovations Walailak University*, 1(1), 77-95. (in Thai)
- Davis, W & Summers, M. (2014). *Applying Dale's Cone of experience to increase learning and retention: A study of student learning in a foundational leadership course*. Engineering Leaders Conference 2014. [Online]. Retrieved May 3, 2014, from: <http://dx.doi.org/10.5339/qproc.2015.elc2014.6>.
- Ministry of Education. (2017). *The basic education core curriculum B.E. 2560 (A.D. 2017)*. Bangkok: Chumnumsakonkankasethaengprathet Thai. (in Thai)
- Obec information reporting system chomphraprachasan school educational service area 33. (2019). Data report chomphraprachasan school educational service area 33. [online]. Retrieved September 15, 2019, from: <http://203.159.164.53/~eme53/schlog.php?application=emes2558&module=info>. (in Thai)
- Panich, V. (2012). *The way to create learning for students in the 21st century (3)*. Bangkok: Sodsri-Saridwongso Foundation. (in Thai)
- Pantaewan, P. (2016). Development of students in the 21st century with Active learning in nursing profession. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 17(3), 17-24. (in Thai)
- Phrutthikun, S. (2012). Learner quality ... Caused by the learning process "Quality of students derived from Active learning process", *Journal of Journal of Educational Administration Burapha University*. 6(2), 3-5. (in Thai)
- Rochanasmita, A. S. (2012). *Active learning for improving Phranakhon Rajabhat University Pre-service science teachers' learning behavior and conceptions about teaching and learning*. Phranakhon Rajabhat University: Bangkok. (in Thai)
- The Institute for the promotion of teaching science and technology (IPST). (2011). *International Student Assessment Framework PISA 2009*. Bangkok: Aroonkarnpim. (in Thai)
- The Institute for the promotion of teaching science and technology (IPST). (2019). *PISA 2018 evaluation results*. [Online]. Retrieved December 3, 2019, from: <https://drive.google.com/file/d/18DKqGcld1dN6IWF07TXG8YZsQOg-NLWZ/view>. (in Thai)